

ГІСТАРЫЧНАЙ ПРАЎДЫ І СЯБРОЎСТВА

«Кожнаму з нас проста хацелася моўчкі пастаяць і ўсвядоміць...»

Адным з удзельнікаў патрыятычнага праекта «Цягнік Памяці» ў 2022 годзе стаў Ягор Паляшчук. Маладога чалавека разам з аднакласніцай за прасілі ўзяць удзел у праекце, калі яны вучыліся ў 10 класе сярэдняй школы № 23 горада Барысава.

Па словах Ягора, ад удзелу ў мерапрыемстве засталіся самыя прыемныя ўражанні. Праект дазволіў хлопцу абзавесціся новымі знаёмствамі, у тым ліку з сябрамі з Расіі, з якімі малады чалавек падтрымлівае кантакт і па сёння.

Маладому чалавеку асабліва запамніліся месцы баявой славы і звязаныя з падзеямі тых гадоў мемарыялы. «Менавіта тут кожнаму з нас проста хацелася моўчкі пастаяць і ўсвядоміць усе тыя страшныя падзеі, якія тут адбываліся некалькі дзесяцігоддзяў таму, — дзеліцца Ягор. — Ніхто не застаўся абываемым, і нават юнакі не стрымлівалі шчырых слёз. Вядомыя нам мемарыялы мы таксама ўбачылі па-іншаму. Усё гэта сапраўды ўмацавала пачуццё патрыятызму і гонару за краіну, у якой ты нарадзіўся і жывеш».

«Перакананы, што правядзенне такіх праектаў неабходна. Без ведання сваёй гісторыі будучыня немагчымая. Сёння гэтая тэма найбольш актуальная, асабліва цяпер, калі святкуем 80-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Кожны беларус па-

вінен ведаць пра тое, што рабілася на нашай зямлі ў часы страшнага ваеннага ліхалецця і праз што давялося прайсці беларускаму народу. Бо захоўваць і шанаваць памяць — вельмі важна», — падагульніў Ягор Паляшчук.

Ульяна Шыманская з Дзяржынска таксама была ўдзельніцай «Цягніка Памяці» ў 2022 годзе. «Гэта быў дэбют патрыятычнага праекта «Цягнік Памяці», таму мне было асабліва цікава і вельмі ганарова ўзяць у ім удзел, — гаворыць дзяўчына. — Арганізацыя і тэматычнае напавненне праекта былі на вельмі высокім узроўні. Усяго за 15 дзён наведалі каля 20 гарадоў Беларусі і Расіі. У кожным з іх былі арганізаваны цікавыя мерапрыемствы, падчас якіх нам распавядалі пра гісторыю ваенных гадоў.

Мы наведвалі музеі, бывалі на тэрыторыях ваенных дзеянняў. Так, напрыклад, у горадзе Кубінка наведвалі ваенна-патрыятычны парк культуры і адпачынку «Патрыёт». Тут паглядзелі на аковы, партызанскія зямлянкі, пункты медыцынскай дапамогі. Усё было вельмі рэалістычна. Акрамя таго, для нас правялі экскурсію па музейна-храмавым комплексе Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі. Таксама запамнілася ўнікальная канцэпцыя музейнага комплексу «Дарога памяці. 1418 крокаў да Перамогі».

«Патрыятычныя праекты такога плана найбольш актуальныя сёння. Яны прывучаюць моладзь аддаваць гонар традыцыям мінулага, ні ў якім разе не забываць пра іх. Дзякуючы праекту я навучылася адрозніваць крыніцы інфармацыі, бо ў наш час далёка не ўсяму можна верыць. Акрамя таго, я навучылася аддзяляць хлусню ад праўды, разбірацца, дзе ёсць ісціна, а дзе — фэйк. А гэта дарагога варты», — падкрэсліла суразмоўца.

«Мы і цяпер на сувязі...»

Магіляўчанка Ліза Волкава сёння скончыла магілёўскую сярэднюю школу № 38, і адзін з самых моцных успамінаў, які звязвае яе з установай, — гэта менавіта беларуска-расійскі праект «Цягнік Памяці». Стаць яго ўдзельнікам, як вядома, могуць толькі дзесяцікласнікі, якія дасягнулі поспехаў у вучобе і грамадскім жыцці. Ліза ж была выдатніца, скончыла школу з залатым медалём. На яе рахунку шмат добрых грамадскіх спраў. Яна з сябрамі наведвала ветэранаў, дзіцячыя садкі, дапамагала даглядаць бяздомных жывёл. Праект «Цягнік Памяці» даў ёй шмат новых эмоцый, дапамог пераканацца, наколькі моцным і бескарысным можа быць школьнае сяброўства, як шмат аднадумцаў жыве ў розных гарадах і краінах. Успамінае, што трапіць у яго было не так і проста.

— Паўдзельнічаць у праекце прапанавала мая настаўніца па гісторыі Юлія Хадускіна, — расказвае Ліза. — Яна мне дапамагла зрабіць візітоўку і зняць відэаролік. У ім я чытала верш Уладзіміра Дубоўкі «Беларусь — мая шыпшына» і праводзіла экскурсію на беларускай мове. Адзін эпізод здымалі каля помніка палкоўніку Сямёну Куцэпаву, ён быў камандзірам палка, які абараняў Магілёў. Другі здымалі непасрэдна ў нашых гераічных Буйнічах... На абласных іспытах трэба было паказаць сваю візітоўку ўжо на сцэне, а яшчэ паўдзельнічаць у інтэлектуальным конкурсе і адказаць дзесьці на 50 пытанняў. Мяне моцна падтрымаў увесь клас, усе аднакласнікі прыйшлі ў Палац культуры вобласці з плакатамі, каб мяне натхніць.

Шмат гарадоў атрымалася пачуць, але больш за ўсё магіляўчанцы запамніліся знаходжанне ў Самары, Санкт-Пецярбургу і Уфе. З беларускіх гарадоў Ліза адзначыла для сябе Брэст і Гродна, дзе пабывала ўпершыню. З усіх гарадоў пасылала фотаздымкі бацькам, каб яны таксама прасякнуліся атмасферай.

Патрыятычны складнік таксама быў вельмі моцны. З сябрамі па

праекце абмяркоўвалі тэму вайны, расказвалі пра продкаў, якія ваявалі. Гісторыі былі вельмі кранальныя. І вельмі ўражвалі мемарыяльныя комплексы, на якіх атрымалася пачуць. Напрыклад, у Валгаградзе. «Калі такое бачыш, разумеш, якое гэта няшчасце — вайна, — прызнаецца Ліза. — Нават цяпер, калі ўспамінаю тыя мемарыялы, слёзы наварочваюцца».

Дзяўчына ўспамінае прабабулю Марыю, якая была яшчэ дзіцём, калі пачалася вайна. Яна расказвала праўнучцы, што было вельмі цяжка, ледзь выжылі. Ежы не хапала, збіралі і елі гнілую бульбу... — Галоўнае, што пасля гэтага праекта застаецца шмат прыемных успамінаў аб гарадах і новых сябрах, — кажа Ліза. — З многімі з майго атрада — а нас было каля 50 чалавек — я і сёння на сувязі. Нядаўна абмяркоўвалі выпускныя экзамены. Расказваем, хто куды паступае. Магчыма, нехта ў адной ВНУ вучыцца будзе. Я, напрыклад, збіраюся паступаць у медыцынскі ўніверсітэт, хачу стаць анестэзіёлагам-рэаніматалагам. Праект даў мне мноства новых сяброў з розных гарадоў, і гэта цудоўна. Яго трэба абавязкова працягваць, бо ён вельмі важны і неабходны.

«На многія рэчы пачынаеш глядзець па-іншаму»

Аляксандр Андык з Гомеля — не выпадковы пасажыр «Цягніка Памяці» — 2023. Для таго, каб трапіць на незабыўнае падарожжа, спачатку трэба было прайсці жорсткі адбор і перамагчы ў рэспубліканскім конкурсе «Я патрыёт сваёй краіны».

«Цягнік Памяці» — гэта ўнікальны патрыятычны праект. На самай справе мне запамнілася абсалютна ўсё: пачынаючы ад самога цягніка, наведвання цікавых месцаў, заканчваючы ўдзельніцтвам мерапрыемства.

На думку Аляксандра, такія мерапрыемствы, як «Цягнік Памяці», вельмі важныя. «Кожны з нас павінен памятаць пра тое, якая была страшэнная Вялікая Айчынная вайна. У нашых сілах не дапусціць падобнай трагедыі», — адзначыў суразмоўца.

Акрамя незабыўнага вопыту і яркіх уражанняў, Аляксандр Андык набыў і новыя знаёмствы. «Я вельмі пасябраваў з прадстаўнікамі з Расіі. Так, напрыклад, мой добры сябар, з якім мы пазнаёміліся падчас удзелу ў праекце, у наступным месяцы прыедзе ў Беларусь, і мы зможам і далей падарожнічаць, разам пазнаваць новае і цікавае», — сказаў на заканчэнне ён.

На думку Ксеніі, «Цягнік Памяці» — гэта самы працяглы ўрок праўды і сяброўства. На ім запамінаецца ўсё. «Я назаўжды запамню сустрэчу са Старшынёй Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Наталіяй Іванаўнай Качанавай і Старшынёй Савета Федэрацыі Федэральнага сходу Расійскай Федэрацыі Валянцінай Іванаўнай Матвіенка. Пасля знаёмства з імі на многія рэчы пачынаеш глядзець па-іншаму», — падкрэсліла суразмоўца.

Назаўсёды застануцца ў памяці маладых людзей і святочныя мерапрыемствы, якія праводзіліся ў Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь. «Падчас паездкі мы ўбачылі шмат слаўтасцяў. У Беларусі, напрыклад, асабліва спадабаліся такія месцы, як Чырвоны Бераг, Лінія Сталіна, Белавежская пушча. Калі казаць пра Расію, то гэта, у першую чаргу, культурная сталіца — горад Санкт-Пецярбург... Шмат хто кажа, што Беларусь і Расія вельмі падобныя паміж сабой. Аднак гэта не зусім так: калі ўважліва прыгледзецца, абавязкова знойдзеш адрозненні», — распавяла дзяўчына.

На яе думку, правядзенне падобнага роду мерапрыемстваў сёння асабліва актуальнае: «Такія мерапрыемствы дапамагаюць зразумець моладзі, чым мы абавязаны нашым дзядам і прадзедам, якія змагаліся за наша мірнае жыццё. Акрамя таго, такія мерапрыемствы з'яўдаюцца прымусам задумацца аб гістарычнай памяці, якую мы павінны шанаваць і перадаваць з пакалення ў пакаленне».

Яшчэ адна ўдзельніца патрыятычнага праекта — Ксенія Баранкевіч з Ельска — таксама адна з пераможцаў конкурсу «Я патрыёт сваёй краіны».

Матэрыялы падрыхтавалі Маргарыта УШКЕВІЧ, Аляксандра ГВОЗДЗЕВА, Святлана ЯСКЕВІЧ, Нэлі ЗІГУЛЯ, Данііл ХМЯЛЬНІЦКІ. Фота з архіваў герояў.